

การพัฒนาวิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเองของนิคมสร้างตนเอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Development for Lifestyle be Self-reliant Communities of Create Self Plantation in Prachuapkhirikhan province

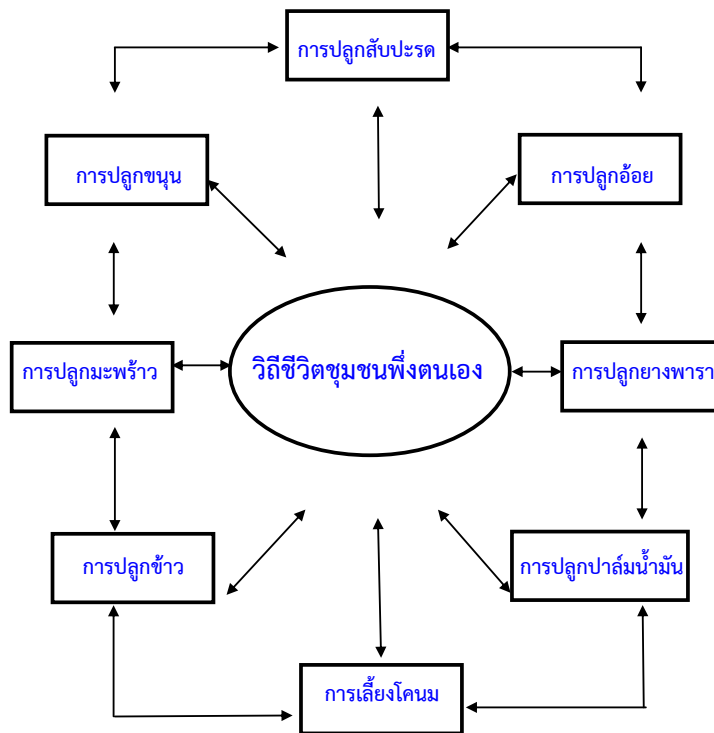
นิยม พัฒนศิริ*

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเองของนิคมสร้างตนเอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) ศึกษาข้อเสนอแนะจากสมาชิกนิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึงความต้องการการดำเนินชีวิตของชุมชนปัจจุบัน และ 3) สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ใช้อธิบายวิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเองของนิคมสร้างตนเอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ปัจจุบัน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชนต่อไปในอนาคตใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ปกครองและพนักงานของนิคมสร้างตนเองฯ บุคลากรของหน่วยงานราชการ-สหกรณ์ และสมาชิกของชุมชนนิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์รวม 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือการพบปะพูดคุย การสนทนา การสังเกตปรากฏการณ์ในชุมชน การสัมภาษณ์เชิงลึก และการศึกษาจากเอกสารของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาอธิบายปรากฏการณ์วิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเองของนิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลการศึกษาพบว่า

1. การพัฒนาวิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเองของนิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เริ่มดำเนินการตั้งแต่การจัดตั้งนิคมสร้างตนเองฯ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินของราษฎรยากจน โดยการนำที่ดินรกร้างว่างเปล่า เป็นป่าเสื่อมสภาพ มาจัดสรรให้ราษฎรครอบครอง 22 ไร่ ใช้เป็นที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินวิถีชีวิตของชุมชนนี้ราษฎรประกอบอาชีพทางการเกษตร เกี่ยวกับ การปลูกสับปะรด การปลูกขนุน การปลูกมะพร้าว การปลูกยางพารา การปลูกปาล์ม น้ำมัน การปลูกข้าว การปลูกกล้วย-อ้อย และมีการเลี้ยงโคนม โคเนื้อ
2. ข้อเสนอแนะของราษฎร คือเกษตรกรมีความต้องการให้ราคาผลผลิตทางการเกษตรสูงกว่าปัจจุบัน เพื่อให้ทุกครัวเรือนมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น
3. องค์ความรู้ใหม่ที่ใช้อธิบายวิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเองของนิคมสร้างตนเอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ปัจจุบัน

คำสำคัญ: วิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเอง นิคมสร้างตนเอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Abstract

The purposes of this research were to study : 1)1)To study lifestyle be self-reliant communities of create self plantation in Prachuapkhirikhan province in the present. 2) To study suggestions from create self plantation members in Prachuapkhirikhan province to needs lifestyle in the present and 3)To create new knowledge that is used to describe lifestyle of self plantation in Prachuapkhirikhan province in the present for To benefit the community in the future a qualitative research. Research methodology were qualitative population or Keyinformants was government agency personnel and self plantation community members in Prachuapkhirikhan province including 30 people. Data collection

was performed by observing the conversation to discuss the phenomenon in the community. Depth interviews and the study of documents from various agencies in the area were analyzed Data collection was performed by observing the conversation to discuss the phenomenon in the community. Depth interviews and the study of documents from various agencies in the area were analyzed. The research report describes the phenomenon lifestyle be self reliant of self plantation community in Prachuapkhirikhan province.

The results were as follows : That lifestyle be self reliant of self plantation community in Prachuapkhirikhan province. Proceed from the establishment self plantation. To solve the problem of housing and arable land of poor people. By land wilderness a forest deteriorate representatives allocated to each

family 22 acres used for residential and arable land since 1969. The settlement is the parent parental care. The life of this community, representatives of agricultural occupations. Both to grow plants and animal farming. The most popular a career pineapple planting, jackfruits planting, coconut planting, rubber tree, palm oil planting, rice planting, bananas - cane planting and dairy farming milk produced packaged and sold. Suggestions of the people was the farmers are demanding a price higher than the current agricultural products. Every household has to make the economy better.

Keywords: Lifestyle be Self-reliant Communities, Create Self Plantation, Prachuapkhirikhan province

บทนำ

อริสโตเติล นักปราชญ์ชาวกรีกสมัยโบราณ กล่าวว่า “มนุษย์เป็นสัตว์สังคม” เพราะต้องอยู่รวมกัน เป็นกลุ่ม เป็นหมู่คณะในรูปของสังคม จึงสามารถจะดำรงชีวิตอยู่ได้ นอกจากนี้ยังมี โทมัสฮอบส์, จอห์น ล็อก, ฌ็องฌาคส์ กอลาสันับสนุนว่ามนุษย์อยู่รวมกัน เป็นสังคมด้วยความสมัครใจเพื่อแลกเปลี่ยนกับความสุขและผลประโยชน์ที่ต้องการ (สนธยาพลศรี. 2545 : 100) ลักษณะความเป็นอยู่ของมนุษย์ทำให้เกิดกลุ่มคน มีลักษณะเป็นสังคม โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม (Group Living) มีอาณาบริเวณ หรือดินแดน (Area, Territory) รู้ว่าใครเป็นพวกของตน หรือใครไม่ใช่พวกของตน, มีความสัมพันธ์กัน, รู้จัก แบ่งหน้าที่และร่วมมือกัน, มีระบบ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม บรรทัดฐาน (Idea, Belief, Value, Norms) คล้ายคลึงกัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2538: 97-98) นอกจากนี้หากมองโครงสร้างของสังคมจะ

ประกอบด้วยส่วนที่สำคัญสองส่วน ได้แก่ องค์การสังคม หมายถึงกระบวนการจัดระเบียบสังคมในลักษณะต่างๆ เช่นการสร้างกฎระเบียบ (ความเชื่อ ค่านิยม บรรทัดฐาน) การสร้างสถานภาพ เป็นต้น และสถาบันทางสังคม หมายถึง สถาบันครอบครัว การศึกษา ศาสนา การเมือง เศรษฐกิจ เป็นต้น (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2532: 149-181) ลักษณะของสังคมหากแบ่งลักษณะตามความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคม มีลักษณะ 2 สังคม คือ สังคมชนบท (Rural Society) เป็นลักษณะของสังคมที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อย แต่สมาชิกมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีชีวิตความเป็นอยู่คล้ายคลึงกัน ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี มีอาชีพเกษตรกรรม สังคมเมือง (Urban Society) เป็นสังคมที่มีประชากร อาคารบ้านเรือนหนาแน่น มีความเจริญทางวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น การประกอบอาชีพส่วนใหญ่เป็นอาชีพอุตสาหกรรม (สมยศ พุ่มหวั, 2534: 72-73) ภาพรวมในมุมมองที่กว้างต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ในลักษณะสังคม แต่เมื่อพิจารณาส่วนที่เล็กของสังคมก็เป็นชุมชน “เป็นหมู่ชน หรือกลุ่มคน ที่อยู่รวมกันเป็นสังคมขนาดเล็ก อาศัยอยู่ในอาณาบริเวณเดียวกัน และมีผลประโยชน์ร่วมกัน” ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2542: 368) การต่อสู้ดิ้นรนต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์นั้นโดยธรรมชาติของมนุษย์การดำรงชีวิตต้องเอาตัวรอดจากอุปสรรคทั้งหลายและ สิ่งสำคัญอันดับแรกสุดในการดำรงชีวิตเพื่อการอยู่รอดเป็นการพึ่งตนเอง (Self - reliance) เป็นลักษณะการดำเนินชีวิตตามความสามารถของตนเองเพื่อการดำรงอยู่อย่างอิสระมั่นคง สมบูรณ์ การพึ่งตนเองมีทั้งระดับปัจเจกชนและชุมชน ลักษณะการพึ่งตนเองในระดับชุมชนนั้นมีลักษณะที่เด่น กล่าวคือสมาชิกในสังคมต้องมีการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีจิตใจพร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต ใช้ปัญญาแก้ปัญหาและการพัฒนาตนเอง อีกทั้งสมาชิกในชุมชนจัดการทุนของตนเอง อันได้แก่ทุนทางปัญญา ความสามารถ ทุนทรัพย์

เพื่อการประกอบการเพื่อครอบครัวตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมาชิกในชุมชนมีแนวคิดและการตัดสินใจ การดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างอิสระด้วยอาศัยการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ยึดตามคำแนะนำจากบุคคลอื่น แต่อย่างเดียว รู้จักการวิเคราะห์ แยกแยะสิ่งต่าง ๆ มาเป็นความคิดในการตัดสินใจของตนเองอย่างมีหลัก ธรรมาภิบาล การกระทำที่มีความโปร่งใส ยุติธรรม ตรวจสอบได้ สมาชิกในชุมชนมีการปฏิบัติตนเป็นปกติ ตลอดมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้วจนกลายเป็นวิถีชีวิตของคนในชุมชนลักษณะชุมชนที่มีการพึ่งพาตนเองแล้ว ประสบความสำเร็จในด้านการดำรงชีพ เช่น ชุมชน บ้านห้วยหิน ตำบลลาดกระโทง อำเภอสยามชัยเขต จังหวัด จะเข็งเทรา ชุมชนแห่งนี้ยึดแนวความคิดการทำวนเกษตร ปฏิบัติตนในการพึ่งตนเองเป็นเป้าหมาย “ปลูกทุกอย่าง ที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก” นอกจากนี้ยังได้มีแผนจัดการ เรียนรู้และการจัดการ คือ เรียนรู้การรู้จักตนเอง เรียนรู้ ปัญหา เรียนรู้ทรัพยากร การจัดการในเรื่องข้าว อาหาร สมุนไพร ของใช้ และเรื่องปุย โดยมีแผนการจัดการ 3 อย่าง ได้แก่ แผนการจัดการชีวิต แผนการจัดการ ชุมชน แผนการจัดการทรัพยากร ส่วนชุมชนเครือข่าย องค์การชุมชนอินแปง จังหวัดสกลนคร มีการทำมหากิน แบบพอเพียง มีการพึ่งตนเองและพึ่งพาอาศัยกัน พึ่งพา อาศัยธรรมชาติ พันธุ์ธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์ ใช้คติ ว่า “อยู่อย่างมีศักดิ์และมีกินตลอดชีวิต” โดยยึดหลัก มีกินมีใช้ ได้หลักประกัน ชีวิตมั่นคง มีของฝาก แบ่งปัน ญาติพี่น้องใกล้เคียง ได้ของมาทำบุญที่วัด ที่บ้าน งานบวช งานศพ งานแต่งงาน ได้อาหารและของใช้ปลอดสาร ได้สุขภาพดีได้ความสัมพันธ์อันดีกับธรรมชาติและ ชุมชน ได้ความรู้ ได้ปัญญา ได้วิสาหกิจชุมชน ได้ขาย ได้เงิน ได้สวัสดิการยามแก่เฒ่า และยังมีชุมชนไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นชุมชนเล็ก ๆ มีผู้นำชุมชนชื่อนายประยงค์ รณรงค์ ได้วางแนวทาง การดำเนินวิถีชีวิตให้ชุมชนโดยการพึ่งตนเอง ได้จัดทำ ยุทธศาสตร์ “แผนแม่บทยางพาราไทย” ยึดถือชีวิต ของชาวบ้านเป็นหลัก ไม่เอาราคา เอาตลาด เป็นหลัก

อย่างเดียว คำนึงถึงความมั่นคงของครอบครัว ชุมชน ลูกหลาน การเริ่มต้นดำเนินงานแต่ละเรื่องเริ่มจาก การเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ การเรียนรู้และการจัดการเป็น กระบวนการเดียวกัน โดยมีการพึ่งตนเองเป็นเป้าหมาย ไม่ใช่ผลิตเพื่อเอาไปขายตลาดเป็นอันดับแรก แต่ผลิต เพื่อการบริโภคในครัวเรือนและในชุมชนท้องถิ่นก่อน เหลือก็เอาไปขายที่อื่น หรือทำเพื่อขายคนที่ไปท่องเที่ยว หรือไปศึกษาดูงาน (เสรี พงศ์พิศ, 2549: 112-120) เมื่อราษฎรรวมตัวกันเป็นชุมชนตรงตามหลักเกณฑ์ ข้อกำหนดทางราชการจึงได้มีการจัดตั้งเป็นสหกรณ์ นิคมที่เป็นสหกรณ์การเกษตรรูปแบบหนึ่งที่มีการ ดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร การจัดสร้าง ปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่อยู่อาศัย ควบคุมไปกับการดำเนินการจัดหาสินเชื่อ ปัจจัยการผลิต และสิ่งจำเป็น การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร การส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกิจการให้บริการสาธารณูปโภค แก่สมาชิก สหกรณ์นิคมได้เริ่มดำเนินการเป็นแห่งแรก ในรูปของสหกรณ์การเช่าซื้อที่ดินที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี เมื่อปี พ.ศ. 2478 โดยดำเนินการจัดซื้อ ที่นาราชพัสดุจากกระทรวงการคลัง เนื้อที่ 4,109 ไร่เศษ มาจัดสรรให้ราษฎร จำนวน 69 ครอบครัว ต่อมา ในปี พ.ศ. 2481 ได้จัดตั้งในรูปของนิคมสหกรณ์ที่ อำเภอสนทวาย จังหวัดเชียงใหม่ ในเนื้อที่ 7,913 ไร่ และเมื่อปี พ.ศ. 2518 ได้จัดในรูปแบบสหกรณ์การ เช่าที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมสภาพแล้ว ที่อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การกระทำ ในลักษณะดังกล่าวเป็นการจัดนิคม เพื่อจัดหาที่ดิน ให้แก่ราษฎรเพื่อประกอบการเกษตรตลอดจนจัดบริการ ด้านสาธารณูปโภค ส่วนงานจัดสหกรณ์เป็นการรวบรวม ราษฎรที่ได้รับจัดสรรที่ดินไว้แล้ว จัดตั้งขึ้นเป็นสหกรณ์ (หลักการสหกรณ์, ออนไลน์) ปัจจุบันการดำเนินงาน นิคมสร้างตนเองมีรูปแบบและลักษณะต่าง ๆ กัน แบ่งได้ 5 ประเภท ได้แก่ 1) นิคมสร้างตนเองในลักษณะ ช่วยเหลือราษฎรโดยทั่วไป เป็นการการจัดตั้งขึ้นเพื่อ แก้ปัญหาราษฎรไม่มีที่ดินทำกินและราษฎรยากจน

2) นิคมสร้างตนเองในลักษณะช่วยเหลืออพยพราษฎรจากเขตนํ้าท่วม เป็นการช่วยเหลือราษฎรที่เดือดร้อนจากการสร้างเขื่อนชลประทาน 3) นิคมสร้างตนเองในลักษณะช่วยเหลือราษฎรในเขตจังหวัดชายแดนและเขตแทรกซึมของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ 4) นิคมสร้างตนเองในลักษณะช่วยเหลือราษฎรเพื่อเป้าหมายทางการเมืองและเศรษฐกิจ เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3 จังหวัด คือ สตูล นราธิวาส และยะลา 5) นิคมสร้างตนเองในลักษณะพิเศษเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและแก้ปัญหาในทางปกครอง เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรได้รู้จักอาชีพใหม่ ที่คนไทยไม่คุ้นเคย ซึ่งเป็นพื้นฐานที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและที่เป็นกรณีพิพาทระหว่างรัฐกับราษฎร และระหว่างราษฎรกับราษฎร (สำนักงานนิคมสร้างตนเองระยอง, ออนไลน์)

นิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นนิคมสร้างตนเองในลักษณะช่วยเหลือราษฎรโดยทั่วไป จัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ปัญหาราษฎรไม่มีที่ดินทำกิน และราษฎรยากจน จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง ในท้องที่อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ และอำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2512 ในสมัยจอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี ในอดีตสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย และเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2536 สังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปัจจุบันสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีพื้นที่ภายในแนวเขตที่ดินจำนวนทั้งสิ้น 195,625 ไร่ (313 ตารางกิโลเมตร) มีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง เพื่อช่วยเหลือกรรมกรสามล้อจากกรุงเทพมหานครให้มีอาชีพและที่ดินเป็นของตนเอง, เพื่อช่วยเหลือชาวประมงรายย่อย และราษฎรที่ยากจนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้มีอาชีพและที่ดินเป็นของตนเอง, เพื่อใช้ที่ดินรกร้างว่างเปล่าหรือหมดสภาพไปแล้ว ให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและมีเอกสารสิทธิ์ตามกฎหมาย, เพื่อป้องกัน

การบุกรุกทำลายป่าต้นน้ำลำธารตลอดจนการทำไร่เลื่อนลอย, เพื่อให้ราษฎรมีมาตรฐานการครองชีพ มีรายได้สูงขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดี ช่วยเหลือตนเอง และชุมชนให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและเพื่อการพัฒนาสาธาณูปโภคพื้นฐาน การพัฒนาอาชีพครบวงจร การพัฒนาสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต การพัฒนาการเมืองการปกครอง การออกเอกสารสิทธิในที่ดิน สมาชิกของนิคมสร้างตนเองจะได้รับบริการเพื่อให้เป็นชุมชนที่มีความมั่นคง เข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ มีสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ ดังต่อไปนี้

1. การบรรจุเป็นสมาชิกนิคมฯ และออกเอกสารสิทธิ์ที่ดิน (น.ค.3)
2. การส่งเสริมอาชีพ ทั้งภาคเกษตรกรรมและนอกภาคการเกษตร
3. การพัฒนาสิ่งสาธาณูปโภคพื้นฐานในนิคมสร้างตนเอง
4. การพัฒนาสังคม ส่งเสริมและสนับสนุนสมาชิกนิคมสร้างตนเองในการจัดสวัสดิการสังคมของชุมชน
5. การประสานความร่วมมือทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนในการจัดสวัสดิการสังคม
6. การส่งเสริมการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ
7. การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน / ผู้ด้อยโอกาส / ผู้ประสบภัย และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมช่วยเหลือ
8. การดำเนินโครงการ / กิจกรรมอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย / จัดขึ้นตามนโยบายของรัฐ (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, ออนไลน์)

ผู้วิจัยครั้งอดีตมีหน้าที่ดูแลเรื่องเกี่ยวกับที่ดินในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีแรงบันดาลใจอย่างยิ่งที่ต้องเข้ามาทำการศึกษาถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชนเพื่อตีแผ่องค์ความรู้สู่ท้องถิ่นอื่น ๆ ในเรื่องชุมชนพึ่งพาตนเอง ผู้วิจัยมีความคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาวิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเอง

ของนิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” เป็นการศึกษาวิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเองที่ถือเป็นแบบอย่างสำหรับชุมชนพึ่งตนเองท้องถิ่นอื่นๆ สามารถที่จะนำเอาตัวอย่างของนิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มาเพื่อปรับปรุง พัฒนา และเปลี่ยนแปลง ให้กับชุมชนตนเอง เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนในอนาคต เพราะการศึกษาเรื่องนี้ จะเกิดประโยชน์กับประชาชนและชุมชน ดังนี้ 1) จะได้ทราบวิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเองของนิคมสร้างตนเอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปัจจุบันว่ามีการดำเนินชีวิตอย่างไร 2) จะได้ทราบความต้องการในการดำเนินชีวิตที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ในสภาวะปัจจุบันของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 3) จะได้ทราบความต้องการที่จะให้ผู้บริหารนิคมฯ ปรับปรุง พัฒนา เปลี่ยนแปลง การดำเนินงานของนิคมสร้างตนเอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 4) จะให้ทราบสภาพความเป็นอยู่ของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารนิคมฯ จะได้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนานิคมสร้างตนเองต่อไปในอนาคต 5) จะได้ทราบข้อมูลของสมาชิกนิคมฯ เพื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อทางราชการในโอกาสต่อไป 6) จะได้ทราบความรู้ใหม่เพื่อใช้อธิบายวิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเองของนิคมสร้างตนเอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนเพื่อสาธารณชน ได้รับทราบสิ่งเหล่านี้คือที่มาของคำถามการวิจัยที่ต้องหาคำตอบจากการศึกษาเรื่องนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเองของนิคมสร้างตนเอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะจากสมาชิกนิคมสร้างตนเอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึงความต้องการการดำเนินชีวิตของชุมชนปัจจุบัน
3. เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ใช้อธิบายวิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเองของนิคมสร้างตนเอง จังหวัด

ประจวบคีรีขันธ์ปัจจุบัน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชนต่อไปในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แบบของการวิจัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ
 2. ประชากรหรือผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้ปกครองและพนักงานของนิคมสร้างตนเองฯ บุคลากรของหน่วยงานราชการ-สหกรณ์ และสมาชิกของชุมชนนิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวม 30 คน
 3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่
 - 3.1 การพบปะพูดคุย การสนทนา
 - 3.2 การสังเกตปรากฏการณ์ในชุมชนแบบไม่มีส่วนร่วม
 - 3.3 การสัมภาษณ์เชิงลึก
 - 3.4 การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 4.1 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เป็นการสังเกตปรากฏการณ์ตามสภาพความเป็นจริงของการดำเนินวิถีชีวิตของสมาชิกนิคมสร้างตนเองฯ ปัจจุบันตามเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
 - 4.2 การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบไม่เป็นทางการ ผู้วิจัยใช้คำถามเป็นประเด็นกว้างๆเป็นลักษณะคำถามสู่การสนทนาและมีลักษณะร่วมสนทนาในประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลบอกหรือเล่าให้ฟัง
 - 4.3 การพบปะ พูดคุย และการสนทนาเป็นการทำความรู้จักกันแล้วมีการพูดคุย สนทนากับสมาชิกที่อยู่อาศัยในเขตนิคมสร้างตนเองฯ ในเรื่องเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ รายได้ สภาพความเป็นอยู่ โดยทั่วไป ฯลฯ เพื่อการได้ข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุด
 - 4.4 การศึกษาเอกสาร เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของนิคม

สร้างตนเองฯ ที่มีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน เป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ เช่น ผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมาของคนในชุมชน ผลงานปรากฏที่ได้รับ กิจกรรมที่ทำในปีที่ผ่านมา มา เป็นต้น

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามเรียบร้อยแล้วจึงนำข้อมูลจากการถอดเทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์เชิงลึก การพบปะ พูดคุย การสนทนา และข้อมูลจากเอกสารทั้งหมดมาวิเคราะห์ร่วมกัน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis) และตรวจสอบข้อมูลเพื่อได้ข้อค้นพบในการวิจัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลและตีความปรากฏการณ์ตามแบบแผนความสัมพันธ์ หรือผลที่เกิดขึ้นที่เรียกว่าวิธีการอุปนัย (Inductive Approach) โดยผู้วิจัยจะให้ความสำคัญกับข้อมูลที่เป็นหลักในการวิเคราะห์และตีความเพื่อนำมาสรุปเป็นข้อมูลในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยการดำเนินการ 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

(1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนาเป็นการพรรณนารายละเอียดของสภาพทั่วไปของการดำเนินชีวิตของชุมชนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง

(2) การวิเคราะห์เชิงอธิบาย เป็นการวิเคราะห์การพัฒนาตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ในขอบเขตเนื้อหาแต่ละด้าน แล้วนำมาวิเคราะห์ เป็นรายด้านตามกรอบในเนื้อหาของขอบเขตการวิจัยเพื่อเป็นคำตอบสำหรับคำถามการวิจัยและตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

สรุปผลการวิจัย

วิถีชีวิตชุมชนนิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการประกอบอาชีพทางด้านการเกษตร มีทั้งการปลูกพืชไร่ การปลูกพืชสวน การปลูกพืชล้มลุกที่มีอายุสั้น การทำนาข้าว การเลี้ยงสัตว์ประเภทโคเนื้อ-โคนม นอกจากนั้นยังมีอาชีพเกี่ยวกับบริการ การ

ค้าขาย การรับจ้างใช้แรงงาน ผู้วิจัยสรุปวิถีชีวิตเกี่ยวกับการเกษตรที่สำคัญ เพราะเป็นอาชีพหลักของชุมชนนี้ จากปรากฏการณ์ในพื้นที่การวิจัย การทำการเกษตรเกี่ยวกับการปลูกพืช มีอาชีพการปลูกพืชที่สำคัญเรียงลำดับความสำคัญ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. อาชีพการปลูกสับปะรด สับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย เป็นพันธุ์สับปะรดที่นิยมปลูกมากที่สุดในพื้นที่ จากการปลูกที่มีการใช้สายพันธุ์อื่น ๆ เพื่อเป็นการทดลองปลูกเป็นการเปรียบเทียบกันในการให้ผลผลิต และปัจจัยด้านอื่น ๆ ชุมชนนี้ได้ข้อสรุปขณะนี้สับปะรดสายพันธุ์นี้ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าที่สุด

2. อาชีพการปลูกขนุน ขนุนพันธุ์เพชรราชา เป็นสายพันธุ์ที่นิยมปลูกของชุมชนนี้ และปลูกกันมาเป็นเวลานานมาแล้ว นอกจากให้รสชาติดีแล้ว ยังมีผลที่ใหญ่มีเนื้อมาก ลำต้นมีลูกดก ขนุนสายพันธุ์เพชรราชาจึงกลายเป็นพืชเศรษฐกิจของชุมชนแห่งนี้

3. อาชีพการปลูกข้าว ข้าวเป็นพืชอายุสั้นที่ปลูกในชุมชนเป็นเวลาคู่กับการตั้งชุมชน เพราะข้าวเป็นอาหารหลักของราษฎร นอกจากนั้นการตั้งชุมชนแบบพึ่งตนเอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ยังทรงพระราชทานโรงสีข้าวกับชุมชนแห่งนี้ สภาพปัจจุบันจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่มีการปลูกข้าวในพื้นที่ที่เป็นที่ราบลุ่มใกล้กับแหล่งน้ำในเขตนิคมสร้างตนเองฯ ไม่มากนัก

4. อาชีพการปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมัน อาชีพทั้ง 2 อาชีพ เป็นอาชีพของเกษตรกรที่เกิดขึ้นมาใหม่ในชุมชนแห่งนี้ แต่เนื่องจากดินบริเวณนี้ มีความอุดมสมบูรณ์ พืชทั้ง 2 ชนิดจึงมีความเจริญงอกงามให้ผลผลิตดี ในอนาคตผู้วิจัยมองว่าจะเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของชุมชนแห่งนี้

5. อาชีพการเลี้ยงโคนม-โคเนื้อจากปรากฏการณ์สภาพจริงที่พบเห็นและจากข้อมูลที่ได้จากศูนย์การเรียนรู้การสหกรณ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (สหกรณ์โคนมไทย-เดนมาร์ก อ่าวน้อย จำกัด) การส่งเสริมการเลี้ยงโคนม ได้เริ่มให้เกษตรกรเลี้ยงติดต่อกันมา

ตั้งแต่ปี 2527 ปัจจุบันได้พัฒนาผลิตภัณฑ์นมสดบรรจุถุง ออกจำหน่ายให้กับส่วนราชการและเอกชนอย่างมั่นคงถาวร โดยใช้วัตถุดิบ (น้ำนมโค) ในพื้นที่ที่ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยง

อภิปรายผล

1. การเชื่อมโยงแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดที่สำคัญ ๆ มาเป็นแกนหลักในการศึกษาเพื่อใช้อธิบายวิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเองของนิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีแนวคิดเกี่ยวกับวิถีชีวิตชุมชน แนวคิดชุมชนพึ่งตนเอง แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

- แนวคิดวิถีชีวิตชุมชน เป็นแนวคิดเกี่ยวกับทางดำเนินชีวิตของกลุ่มคนที่อยู่รวมกันเป็นสังคมขนาดเล็กอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกันและมีผลประโยชน์ร่วมกัน การดำเนินชีวิตของกลุ่มคนเหล่านี้ได้มีการปฏิบัติติดต่อกันเป็นระยะเวลาอันยาวนานมาแล้ว มีความผูกพัน ยึดเหนี่ยวเป็นระบบธรรมชาติ มีการพัฒนากลายเป็นวิถีชีวิตชุมชน การพัฒนาทางเศรษฐกิจของไทยได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาตั้งแต่ พ.ศ. 2504 โดยมุ่งเน้นที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการพัฒนาด้านการศึกษา พัฒนาด้านการแพทย์ทำให้ประชากรสูงวัยมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการพัฒนานิคมสร้างตนเองฯ ทั้งสิ้นเนื่องจากการพัฒนานิคมสร้างตนเองฯ มีลักษณะการพัฒนาในแนวเดียวกันกับแนวคิดดังกล่าว

- แนวคิดชุมชนพึ่งตนเอง ลักษณะของชุมชนพึ่งตนเอง ประกอบด้วยหลัก 3 ด้านคือ 1) ด้านแนวคิดและวิถีคิด 2) ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย 3) ด้านการจัดการเริ่มจากสิ่งที่ทำได้เอง แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของชุมชนพึ่งตนเองดังกล่าว มีความสอดคล้องกับสมาชิกของชุมชนพึ่งตนเองแทบทั้งสิ้น เช่นสมาชิกของนิคมฯ มีหลักคิดในการพัฒนาอาชีพการเกษตรโดยการศึกษาหาความรู้

เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพที่ชุมชนกระทำอยู่โดยมีการเรียนรู้ โดยการศึกษาด้วยตนเอง การเรียนรู้จากบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชุมชน เป็นต้น การเรียนรู้ในเรื่องดังกล่าวเป็นการกระทำด้วยตนเองทั้งสิ้น

- แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพียงกับการพัฒนาที่ยั่งยืน แนวคิดนี้กล่าวถึงความเป็นมาของความต้องการของมนุษย์โดยรวม 2 ระดับ ประกอบด้วย 1) ความต้องการทางกายภาพ เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์คือปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค และ 2) ความต้องการทางจิตภาพ เป็นความต้องการทางจิตใจในวิถีสังคม ประกอบด้วยภาวตัณหา คือความอยากมี อยากเป็น และวิภาตตัณหา คือความไม่ยอมมี ไม่ยอมเป็น และนอกจากนี้เศรษฐกิจพอเพียงยังมีความหมายรวมถึงพอเพียงสำหรับทุกคน จิตใจพอเพียง สิ่งแวดล้อมพอเพียง ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง ปัญหาพอเพียง อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมเพียงพอและมีความมั่นคงพอเพียง เมื่อชุมชนมีสิ่งเหล่านี้พอเพียง ชุมชนนั้นก็จะมีการพัฒนาที่ยั่งยืน แนวคิดเหล่านี้พบได้ที่ชุมชนนิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ทั้งสิ้น

2. การเชื่อมโยงทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยนำทฤษฎีการพัฒนา ทฤษฎีการเลือกอาชีพ ทฤษฎีเกษตรกรรมที่ยั่งยืน ทฤษฎีเหล่านี้จะเป็นแกนหลักในการอธิบายปรากฏการณ์วิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเองดังต่อไปนี้

- ทฤษฎีการพัฒนา การพัฒนาเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาวิถีชีวิตชุมชนเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้น ทั้งทางด้านคุณภาพ ปริมาณ และสิ่งแวดล้อม ด้วยการวางแผนโครงการดำเนินงานโดยมนุษย์เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง ทฤษฎีการพัฒนาที่นำมาใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยทฤษฎีภาวะทันสมัย เป็นการประยุกต์กรอบการวิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาประเทศให้ทันสมัยต้องดำเนินทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมือง ทฤษฎีพึ่งพาให้รายละเอียดว่าการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม

วัฒนธรรม การเมือง กระบวนการต่าง ๆ ที่สามารถกระทำได้คือการลดการพึ่งพาจากภายนอก เพื่อให้การพัฒนาแบบพึ่งตนเอง และทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนานั้นมีความจำเป็นพื้นฐาน ได้แก่ การตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานของประชาชน การกระจายอำนาจ / ความเจริญไปยังพื้นที่เป้าหมาย ให้ความสำคัญการพัฒนาภาคเกษตรกรรม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต เน้นการพัฒนาทุก ๆ ด้านไปพร้อมกัน สนับสนุนการใช้แรงงานและทุนภายในประเทศ และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

- ทฤษฎีการเลือกอาชีพ การเลือกอาชีพเป็นลักษณะแตกต่างกันของชุมชนที่นี้ ข้อมูลที่ได้จากพื้นที่วิจัย พบว่าราษฎรมีการประกอบอาชีพที่มีความแตกต่างกันถึงแม้จะประกอบอาชีพด้านทำการเกษตรแต่ลักษณะการเลือกชนิดของพืชที่นำมาปลูกแตกต่างกัน เช่น การปลูกสับปะรด ปลูกปาล์มน้ำมัน ปลูกยางพารา ปลูกมะพร้าว ปลูกขนุน เป็นต้น ส่วนอาชีพการเลี้ยงสัตว์มีทั้งการเลี้ยงโคนม โคเนื้อ ไก่ เป็ด เป็นปรากฏการณ์ในการเลือกอาชีพของราษฎรในชุมชน ทฤษฎีการเลือกอาชีพที่ผู้วิจัยนำมาเป็นแกนหลักใช้อธิบายปรากฏการณ์ของสังคม มีความสอดคล้องกันอย่างเห็นได้ชัด ทฤษฎีนี้กล่าวถึงความคิดพื้นฐานสำหรับการเลือกอาชีพ 4 ประการ ได้แก่ บุคลิกภาพของบุคคล สิ่งแวดล้อมของบุคคล สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกทักษะและใช้ความสามารถ และพฤติกรรมของคนที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจต่ออาชีพนั้น ๆ

- ทฤษฎีเกษตรกรรมที่ยั่งยืน ทฤษฎีนี้กล่าวถึงเกษตรกรรมที่ยั่งยืนว่าเป็นระบบเกษตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผสมผสานและเชื่อมโยงระหว่างดิน การเพาะปลูก และการเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนการปรับใช้ให้เข้ากับกระบวนการธรรมชาติของท้องถิ่นนั้น ๆ โดยมีหลักการพื้นฐาน 3 ประการ คือหลักความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนด้านสังคม แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับเกษตรกรรมที่

3. การเชื่อมโยงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเองของนิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีลักษณะของการประกอบอาชีพของคนในชุมชนที่ปฏิบัติติดต่อกันมาเป็นระยะเวลานานมาแล้ว จนกลายเป็นวิถีชีวิตของชุมชนพึ่งตนเอง วิถีชีวิตชุมชนดังกล่าว ได้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของบุคคลอื่นๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ งานวิจัยเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองของอุดมศักดิ์ วงศ์พันธุ์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศักยภาพของชุมชนชนบทในเรื่องการพึ่งพาตนเองด้านเศรษฐกิจ” โดยศึกษาหมู่บ้านศรีดอนมูล ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ผลการวิจัย พบว่า กลไกพึ่งพาตนเองสำคัญที่หมู่บ้านใช้ 3 อย่างที่ส่งผลต่อศักยภาพของชุมชน ประกอบด้วย 1) กลไกทางสังคม ได้แก่ การเป็นเครือญาติกัน การมีกลุ่มต่าง ๆ เพื่อนบ้าน และผู้นำชุมชน 2) กลไกทางวัฒนธรรม ได้แก่ คุณค่า ความเชื่อ และภูมิปัญญาของชาวบ้านในเรื่องต่าง ๆ 3) กลไกทางการศึกษา ได้แก่ พ่อ แม่ ครู ผู้อาวุโส และเพื่อนที่ทำให้เกิดการสืบทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ คุณค่า และความเชื่อ ในการประกอบอาชีพ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า กลไกทางสังคมสำหรับการพึ่งพาตนเอง ด้านเศรษฐกิจของชุมชน จะมีลักษณะเป็นการรวมกลุ่มเพื่อระดมทุน การแลกเปลี่ยนแรงงาน และนำภูมิปัญญาที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ได้ และการบริโภคภายในชุมชน ชุมชนสามารถผลิตอาหารได้เองและบางส่วนได้จากป่า นอกจากนั้นยังมีสมุนไพรที่นำมาใช้ในการรักษาโรคได้ และอมรา อารีย์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “วิถีชีวิตมุสลิมกับเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาบ้านปิงหลวง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัย พบว่า 1) วิถีชีวิตมุสลิมบ้านปิงหลวง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ทำการเกษตรเพื่อยังชีพแต่ปัจจุบันมีชาวบ้านเพียง 18.30 % ที่ยังทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก คือปลูกลำไย เพราะเห็นว่าเป็นอาชีพที่คุ้มกว่า ซึ่ง 81% ของชาวบ้านมีอาชีพหลักคือค้าขายและรับจ้าง 2) วิถีชีวิตด้านสังคมชาวมุสลิมบ้านปิงหลวงส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานคือมีอายุระหว่าง 15-16 ปี

เกือบทั้งหมดมีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่สมรสแล้ว ประมาณ 2 ใน 3 ทำงานภายในชุมชน ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน วิถีชีวิตบ้านปิงหลวงมีความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัวภายในชุมชนและเพื่อนบ้าน อีกทั้งมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทั้งในกลุ่มมุสลิมด้วยกันและกับชาวไทยพุทธที่อยู่หัวและท้ายหมู่บ้านด้วย 3) วิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมชาวมุสลิมบ้านปิงหลวง ทุกคนมีสิทธิและฐานะทางสังคมเท่าเทียมกัน มีการให้เกียรติ ผู้ที่มีจริยธรรมและมีความเคารพ ยำเกรงต่อพระอัลลอฮ์ (ช.บ.) มากที่สุด รวมทั้งยังมีแนวความเชื่อที่ว่าทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ นั้นพระเจ้าสร้างมาเพื่อตอบสนองความต้องการในชีวิตของตนและต้องประกอบกิจการงานที่สุจริต 4) ด้านสิ่งแวดล้อมบ้านปิงหลวงมีสภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขังในฤดูฝน อีกทั้งเป็นบริเวณแอ่งกระทะของจังหวัดเชียงใหม่ มีแม่น้ำของสาขาแม่น้ำปิงไหลผ่านหมู่บ้าน มีลำคลองย่อยเพื่อใช้ในการเกษตร โดยชาวมุสลิมบ้านปิงหลวงส่วนใหญ่มีการตั้งถิ่นฐานในชุมชนมาแต่เกิด มีลักษณะเป็นเรือนถาวร มีการกำจัดขยะโดยแยกเพื่อนำส่วนที่ยังมีประโยชน์ไปใช้ใหม่ และทำการเผาส่วนที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์แล้ว

4. องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย วิถีชีวิตชุมชนพึ่งตนเองของสมาชิกนิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นลักษณะการดำเนินชีวิตของชาชนบทที่มีการพัฒนา เปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับอาชีพของตนเอง แนวทางกระบวนการพัฒนาอาชีพที่เป็นวิถีชีวิตของชุมชน ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลต่าง ๆ นำมาเขียนในรูปของโมเดลวิถีชีวิตของชุมชนพึ่งตนเองของสมาชิกนิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ให้ผู้รับผิดชอบได้มีป้าประชาสัมพันธ์โครงการ / สถานที่ / กิจกรรมของชุมชน เพื่อเป็นการ

ประกาศให้บุคคลทั่วไปได้รับรู้

1.2 การเก็บข้อมูลกับบุคคลบางกลุ่มไม่ได้ข้อมูลที่ลึกกว่านี้ สืบเนื่องจากความไม่ไว้วางใจในการให้ข้อมูลในพื้นที่

1.3 ส่วนราชการในพื้นที่ไม่มีข้อมูลของตนเองที่เป็นปัจจุบัน หรือขาดการจัดพิมพ์ข้อมูลที่เป็นรูปเล่มเพื่อแจกจ่ายประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบเป็นการเปิดเผยข้อมูลทางราชการ

1.4 เกษตรกรในพื้นที่ที่มีความต้องการให้ราคาผลผลิตทางการเกษตรสูง เพื่อทำให้เศรษฐกิจของครอบครัวดีขึ้น พัฒนาขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ใช้บุคลากรที่เป็นบุคคลในพื้นที่เก็บข้อมูล เพราะว่าจะมีความคุ้นเคยสนิทกันเชื่อว่าประชาชนให้ข้อมูลมากกว่านี้

2.2 ให้ติดตามเส้นทางการตลาดของผลผลิตด้านการเกษตรออกสู่ตลาด เพื่อการเขียนรายงานมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

2.3 ให้ติดตามกิจกรรมสำคัญ ๆ ในเขตนิกมสร้างตนเองฯ เพื่อจะได้รับทราบข้อมูลมากกว่านี้

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. **สิทธิประโยชน์สำหรับนิคมสร้างตนเอง**. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 10/12/2558 จาก www.m-society.go.th/ewt-news.php?nid=273.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. **เอกสารการสอนชุดวิชามนุษย์กับสังคม หน่วยที่1-7**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542**. กรุงเทพฯ: บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด.
- สนธยา พลศรี. (2547). **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมยศ พุ่มหว่า. (2534). **สังคมชนบทกับการพัฒนา**. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2532). **สังคมวิทยาการเมือง**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- สำนักงานนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง. **รูปแบบและลักษณะนิคมสร้างตนเอง**. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 15/09/2558 จาก nikhomrayong.circlecamp.Com/index.php?page=type-nikhom
- เสรี พงศ์พิศ. (2549). **เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: พลังปัญญาสนธยา.
- อมรา อารีย์. (2550). **วิถีชีวิตมุสลิมกับเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษานบ้านปิงหลวง อำเภอสารภีจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อุดมศักดิ์ วงศ์พันธุ์. (2541). **ศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจ**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.